

- בגרות ב: עברית: הבנה, לשון והבעה
- מספר יחידות הבגרות: 1
- שם הפרק בבחינה: שאלון א (011107 / 210)
- כותב פתרון הבחינה: ארנון דותן
- מועד הבחינה: 22/6/17
- שעת הבחינה: 10:00-12:30

1. א. שתי בעיות העלולות להתעורר כאשר אומרים לילד "אתה יכול להיות כל מה שתרצה", עפ"י מאמר 1:

- (1) נוצר מסר לילדים שאם הם לא יגשימו את חלומותיהם, הם לא יוכלו להאשים, אלא את עצמם.
- (2) המעבר מילדות לבגרות נעשה קשה יותר כשהמתבגר חושב שהוא יכול לעשות כל מה שירצה.

ב. המחקרים מראים כי למרות שחלה עלייה בשאפתנות ללמוד לימודים אקדמאיים מתקדמים לא חלה עלייה בשיעור המקבלים תארים אלה, כלומר העלייה ברצון של התלמידים לא גרמה לשיפור היכולות שלהם.

ג. לפי כותבת מאמר 1, עלינו ללמד את ילדינו עבודה קשה ושליטה עצמית, ולא לחלום עלדברים שהם מעבר ליכולת ההשגה שלהם. היא יוצאת נגד האמירה "השמים הם הגבול" המשדרת לילדים שאין גבול ליכולת שלהם.

2. א. כותבת מאמר 2 טוענת כי חשיבה חיובית היא חשובה ועוזרת להשגת מטרות, לפחות לטווח הקרוב אולם לטווח הרחוק היא עשויה למנוע השגת מטרות ולגרום להרגשת תסכול.

ב. נימוק המבסס את טענת הכותבת: מחקרים שערכו הכותבת ועמיתיה נמצא קשר בין חשיבה חיובית להישגים נמוכים. כאשר אנשים "חושבים חיוביים" הם מדמיינים תרחישים חיוביים ומשיגים פחות בפועל.

3. א. (1) מאמר 2 מדגים את הבעיה המתוארת במאמר 1.

במאמר 1 מתוארת הבעיה שחשיבה חיובית לבדה מקטינה את הסיכוי של ילדים להשיג את

מטרותיהם. כותבת מאמר 2 מדגימה כי שילוב בין חשיבה חיובית לבין חשיבה מציאותית עוזרת בהשגת יעדים שונים, כגון הפסקת עישון והצלחה בלימודים.

4. א תשובות במאמרים מופיעות לשאלות:

(2) איזו תפיסה בנוגע לחשיבה חיובית נהייתה נפוצה בדורנו.

(3) מה עשוי לסייע בראיון עבודה

(5) איזו אמירה של הורים לילדיהם יכולה להועיל לילדים בתכנון העתיד

(2) הפסיכולוגיה הפופולרית וספרי עזרה עצמית תורמת להפצת התפיסה הרווחת שחשיבה חיובית מובילה לשינויים חיוביים.

(3) כדאי לחשוב באופן חיובי על הרעיון ולדמיין גם את הקושי בהשגת המטרה.

(5) שילוב של חשיבה חיובית ושל חשיבה יצירתית.

5. העצה "אתה יכול להיות כל מה שתרצה" היא ריקה מתוכן ואינה עוזרת לרוב הצעירים למצוא קריירה או סיפוק בחיים.

6. סיכום:

המאמרים "השמיים אינם הגבול" מאת לזליג גארט ו-"אל תחשבו חיובי מידי" מאת גבריאלה אנטינגן

דנים בהשפעה של חשיבה חיובית על פעולה של אנשים ומציעים דרכי חשיבה חדשות. עפ"י המאמרים, בהקשר למימוש העצמי של הילדים נפוצה כיום אצל ההורים התפיסה של חשיבה חיובית, לפיה יש להגיד לילדים כי הם מסוגלים להיות מה שהם רוצים כאשר יגדלו. מחקרים מראים כי חשיבה חיובית עשויה אמנם לשפר הרגשה לטווח הקצר אולם היא גורמת להפחתת מוטיבציה ולפגיעה בהשגת המטרות, וכאשר הילדים גדלים נוצר פער בין החלומות לבין המציאות, מה שמוביל לאומללות ולתסכול. המאמרים ממליצים ללמד את הילדים לשלב בין חשיבה חיובית לבין חשיבה מציאותית, וכך לנטרל את ההשפעה המרדמה המרגיעה של הפנטזיות. בנוסף הם ממליצים לבנות תכנית פעולה לפני ביצוע מטלה חשובה על סמך תובנות המשלבות את שני סוגי החשיבה.

7. א. גבול (כותרת) = 4. הטווח הגדול ביותר או הדרגה הגבוהה ביותר של משהו.

ב. גיל 12 הוא הגבול = 3. תחום ביניים בלתי מוגדר המפריד בין שני דברים.

הגבול הטבעי בין ישראל לירדן = 1. קו דמיוני המפריד בין מדינות או בין אזורים מדיניים או גאוגרפיים
 הורים צריכים להציב **גבולות** = 3. תחום ביניים בלתי מוגדר המפריד בין שני דברים.
 יוסיין בולט פרץ את **הגבול** = 4. הטווח הגדול ביותר או הדרגה הגבוהה ביותר של משהו.
 קו המקיף שטח מסוים ומפריד בינו לבין סביבתו.

8. א. צופנת בחובה = מסתירה בתוכה
 ב. רווחת = שכיחה
 ג. עם זאת = אף על פי כן

9. א. מילים מנוגדות
 זונח – מטפח
 הססנות – החלטיות
 שלוה – רוגע
 ברור – מעורפל

ב. טווח ההשפעה של התרופה הוא 3 שעות.
 אי אפשר לראות דברים שהם מעבר לטווח הראייה שלנו.

10. א. דני בן **שתיים עשרה**....
 בכיתתנו לומדים **עשרים וחמישה** תלמידות ותלמידים.

ב. תוצאות המחקר יפורסמו **בשלושה** בחודש הבא.
שמונה עשר אחוזים מכלל המשתתפים.....

ג. הטלתי **עליך** את המשימה.

11. א. I – משפט מורכב
 II – משפט מורכב
 III – משפט מחובר (מאוחה)
 IV – משפט פשוט

ב. אשליה = משלים פועל
אתם = נושא
לשינויים = משלים פועל
חשיבה = משלים שם

12. א. (1) הפסוקיות :

- I. המתכננים לימודים לתואר מתקדם
II. באמצעות עבודה קשה הם יצליחו בלימודים
III. שבחרים קריירה עפ"י כישוריהם

(2) משפט I : נושא = שיעור ; נושא = עלה
משפט II : נושא = המבוגרים ; נושא = מבטיחים
משפט III : נושא = ילדים ; נושא = יצליחו

ב. (1) משפט II : הם = נושא

היא = אוגד

13. א. משפט I : מילת קישור = כש ; קשר לוגי = זמן
משפט II : מילת קישור = אם ; קשר לוגי = תנאי
משפט III : מילת קישור = אך ; קשר לוגי = ניגוד
משפט IV : מילת קישור = לכן ; קשר לוגי = סיבה

ב. למרות שרותי התאמצה בלימודיה בתיכון, היא לא התקבלה ללימודי הנדסה. (קשר ויתור).

14. א. הבחירה הנכונה היא II.

פסוקית לוואי (משלימת שם) = אינם נראים לנו גדולים מידי
העיקרי הוא : אנו מתמודדים עם מכשולים בעזרת שילוב של חשיבה חיובית וחשיבה מציאותית.

ב. I כי = ש

II כי = מפני ש

ג. I היא (אוגד נקבה כמו הנושא)

II מדעיים (מקצוע = זכר)

15. א. מתעניינת = ענייני, התפעל, הווה

דבקה = דב"ק, קל, הווה

תשיג = נשיג, הפעיל, עתיד

תממש = ממ"ש, פיעל, עתיד

ב. להכיר = הפעיל, הכרה

לבחון = קל, בחינה

להתנתק = התפעל, התנתקות

לתכנן = פיעל, תכנון

16. א. $(1+2+3)$ האירוע תוכנן הקפידה – זמן עבר, היתר עתיד

4. תוגש = נג"ש

תוכנן = תכני

תוצג = יצ"ג

תוגבל = גב"ל

ב. מתפתחות = שם תואר

מבוגרים = שם עצם

מיוחד = שם תואר

משפרת = פועל

17. א. שליטה = קל

התאמה = הפעיל

הצג = הפעיל

הסתכלות = התפעל

תיגבור = פיעל

המנעות = נפעל

ב. קבלה – אבחון (פיעל)

שאיפה – דלקה (קל)

הבט – הגשמה (הפעיל)

18. א. שורש ומשקל: זמר, פתרון, חלום, שחקן
בסיס וצורן סופי : משפטן, אמנות
שאיילה מלע"ז : פסיכולוג, קריירה

ב. אוספים: שאלון, שירון
כתבי עת: עתון, מקומון
הקטנה: ילדון, סרטון
כלים: הליכון, שעון